

FETÖ YUVASINDAN MİLLETİN OKULUNA DÖNÜŞ: TÜRKİYE’DE POLİS AKADEMİSİ DÖNÜŞÜM SÜRECİ

Rotation From “FETO’s Nest” to “Nation’s School” : Transformation Process of Police Academy in Turkey

İbrahim İRDEM*
Ozan KAVSIRACI**

Öz

Emniyet teşkilatın güvenlik alanındaki ihtiyacını karşılamak için memur ve amir yetiştiren, lisansüstü eğitim programlarıyla güvenlik alanındaki uluslararası gündemi yakından takip eden, donanımlı öğrenciler yetiştirmeyi hedefleyen Polis Akademisi, 2014 yılından itibaren yeni bir değişim ve dönüşüm sürecine girmiştir. 2014 öncesi sürece baktığımızda uluslararası bir ajan şebekesi olan FETÖ yapılanmasının iç güvenlik bürokrasisini ele geçirmek amacıyla tarihteki haşhaşi örneğine benzer bir yapı oluşturduğu, kendi sempatanlarının önünü açarak kendisinden olmayanlar üzerinde fiziksel, psikolojik şiddet ve tehdit uyguladığı, her türlü yıldırma politikasını izlediği görülmektedir. Ayrıca ‘Beka Vadisi’ içerisinde inisiyatif almaktan uzak, robotlaşmış, her türlü talimatı sorgusuz sualsiz yerine getiren, okula girdiği andan itibaren çalışacağı birime yönelik olarak yetiştirilen örgüt üyesi olarak görev yapan militanların 2014 yılında yürürlüğüne giren İç Güvenlik Paketi ile birlikte elimine edildiği ve radikal bir dönüşümün yaşandığı bir süreç içerisine girilmiştir. Bu çalışmada, metodolojik olarak derinlemesine mülakat yöntemi kullanılarak 2014 yılı öncesi Polis Akademisi’ndeki FETÖ yapılanması analiz edilecektir. Bu çalışmanın örneklemini Polis Akademisi’nden 2014 ve öncesi dönemde mezun olan, bu yapıyla doğrudan ve dolaylı olarak hiçbir iltisakı olmayan amir sınıfı oluşturmaktadır. Çalışma, Akademi mezunları ile yapılacak mülakatlara ek olarak dönüşüm sürecinin yaşanmasında önemli katkısı olan yasal düzenlemelerle de desteklenecek olup, söz konusu dönüşüm süreci bütün ayrıntıları ile ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Polis Akademisi, FETÖ/PDY, İç Güvenlik Paketi, Dönüşüm Süreci

* Arş. Gör., Polis Akademisi Başkanlığı Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, ibrahimirdem33@gmail.com

** Arş. Gör., Polis Akademisi Başkanlığı Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, ozankavsiraci@gmail.com

Abstract

To meet the need of law enforcement agency, police academy aims to educate civil servants and police chiefs who closely follow the international agenda in the field of security with their graduate education programs and equipped students. Police Academy has entered a new process of change and transformation since 2014. When we look at the process before 2014, it seems that the structure of FETO, which is international agent network, is similar to example of assassin in history. The aim of FETO organization has become to take over of internal security bureaucracy. FETO has smoothed the way for their own sympathizers and applied any kind of physical, psychological violence and threats on those who don't have same thought and direction with themselves. Moreover, FETO has followed any intimidation policies on non-members of organization. Moreover, in 2014, it has been entered into a process which members of the FETO organization have eliminated with the Internal Security Package. So, robotized members of FETO who are quite far away from taking the initiative in 'Bake Valley', carry out all kinds of orders without question and being educated for the planned working units have been deputed. This has brought about radical transformation process in Police Academy. In this study, FETO structuring before 2014 will be analyzed by using in-dept interview method. The sample of this study comprises of superior class who has graduated from Police Academy before- in 2014 and has no direct or indirect contact with this structure. In addition to the interviews which will be held with Academy graduates, this study will be supported by legal regulations which are important contributors of transformation process. So, mentioned transformation process will be tried to explain with its all details.

Keywords: Police Academy, FETO/PDY, Internal Security Package, Transformation Process

Giriş

Güvenlik, bir toplumun düzen ve güvenilirlik içerisinde bulunması durumudur. Kişi, kurum ve kuruluşların veya bir devletin içeriden ve dışarıdan gelebilecek tehdit, taciz ve saldırıya karşı gerekli tedbirlerin alınarak güven içerisinde yaşam sürdürebilmeleri halini işaret etmektedir. Bürokrasi ise hükümetin politika ve kamu hizmeti oluşturma, yürütme, sorumluluk alma gibi amaçlarla yetkilendirilmiş; görev, otorite ve işleyişi kurallarla belirlenmiş; iş bölümü, otorite, hiyerarşik bir yapı, planlama ve yazılı kurallara dayanan, disiplinli bir şekilde geniş grupların yönetildiği bir yönetim aygıtını, örgüt biçimini ifade etmektedir. Güvenlik bürokrasisi ise

emniyet, jandarma, yargı gibi kolluk ve adli birimleri kapsamı altına alan, sınırları belirli bir toprak parçası üzerinde toplumun refahını ve güvenliğini sağlayan devletin örgütlenmiş gücünün yansımasıdır. Bir başka deyişle güvenlik bürokrasisi, kamu bürokrasisinin uzmanlaşmış birimleri olan güvenlik politikasının planlayıcı ve uygulayıcı aktörlerini içeren örgütlenme biçimidir.

Güvenlik ve güvenlik bürokrasisi, içinde yaşadığımız postmodern çağda ve bilhassa küreselleşmenin etkilerinin zirveye çıktığı 21. yüzyılda önemli değişim ve dönüşümlere kucak açmıştır. 20. yüzyılın başında sömürgeciler arasında güç mücadelesi, bölgeler arasında gerçekleşen savaşlar ve iki dünya savaşı temel tehditler olarak karşımıza çıkarken, 21.yüzyıla gelindiğinde sorun ve tehdit sadece askeri boyutta değil, ekonomik ve ticari unsurlara ek olarak siyasal şiddet; terörizm; ideolojik, dinsel, etnik ve ayrılıkçı ayaklanmalar; göç, ekolojik sorunlar; vekalet savaşları vb. gibi tehdit unsurlarını içerecek biçimde geniş kapsamlı olarak karşımıza çıkmıştır. Güvenlik sorunu esasında insanoğlunun ortaya çıktığı ilk andan itibaren kendi yaşam alanı içerisinde her türlü gelişmeye paralel olarak değişmiş; teknolojik, ekonomik, sosyo-kültürel; siyasi ve ekonomik gelişmelerle uyumlu bir biçimde gelişimini ve değişimini sürdürmüştür.

Dünyanın herhangi bir yerinde yaşanan olayın, yine dünyanın başka bir yerinde yaşayan insan topluluklarını etkilediği, devletlerarasındaki sınırların sadece görünürde kaldığı, ekonomik, sosyal, teknolojik, kültürel boyutları barındıran küreselleşme olgusu güvenlik kavramının muhtevasını ve algılanan tehditlere de ivme kazandırmıştır. Uluslararası anlamda daha önceleri sadece askeri unsurlarla eş anlamlı olarak algılanan güvenlik bürokrasisi de değişen tehdit ve riskleri karşılayacak şekilde kapsama alanına polisi, tehdit ve risklerin ilgi alanına giren kamu kurum ve kuruluşlarını, üniversiteleri, sivil toplum kuruluşlarını dâhil etmiştir.

Türkiye’de güvenlik bürokrasisi küreselleşmenin yarattığı havadan etkilenecek iki sac ayağından oluşan bir yapı olarak ele alınmaktadır. Güvenlik bürokrasisinin birincil aktörlerini Cumhurbaşkanlığı, TBMM’nin ilgili ihtisas komisyonları (Özellikle Güvenlik ve İstihbarat, Milli Savunma, İçişleri ve Adalet), Başbakanlık, Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, MİT Müsteşarlığı, Kamu Düzeni ve Güveni Müsteşarlığı ile Milli Güvenlik Kurulu oluştururken, ikincil aktörlerini ise Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Bilim-Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu gibi kuruluşlar oluşturmaktadır. Üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, TÜBİTAK ve araştırma kuruluşları da diğer aktörler olarak güvenlik bürokrasisinin işleyişine destek sağlamaktadırlar (<http://merkezstrateji.com/analiz/donemsel-stratejik-degerlendirmeler/21-yuzyil-da-ulusal-guvenlik-kavraminin-ve-guvenlik-burokrasisinin-donusumu/>).

Adli, idari ve istihbari kolluk görevi ifa eden, aynı zamanda güç kullanma yetkisine sahip İçişleri Bakanlığı'na bağlı bir kurum olan Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM), Türkiye'de güvenlik bürokrasisinin işlerliğinin sağlanmasında birincil aktörlerinin başında gelmektedir. EGM'ye bağlı bir eğitim kurumu olarak Emniyet Teşkilatı'nın insan kaynağı ihtiyacını karşılayan Polis Akademisi, kendisine bağlı 38 adet polis meslek yüksekokulu ve polis meslek eğitim merkezi ile güvenlik bürokrasisi için polis memuru, ilk, orta ve üst düzey polis yöneticisi yetiştirmektedir.

Türkiye'de 6638 sayılı *Polis Vazife ve Selâhiyet Kanunu, Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun* ile iç güvenlik bürokrasisinde önemli değişiklikler yapılmıştır. Söz konusu kanun ile artan terör olaylarına bağlı olarak vatandaşların kendilerini güvende hissetmelerinin sağlanması, can ve mal emniyetinin tesis edilmesi, kamu düzeninin korunması ve suçluların yakalanması için kolluk kuvvetlerinin arama, durdurma, gözaltına alma, gerektiğinde silah kullanma yetkisinin artırılması ile Emniyetin ve Jandarmanın teşkilat yapısında değişiklikler yapılması amaçlanmıştır.

Türkiye'de güvenlik bürokrasisine ilişkin iyileştirmeler siyasal iktidar tarafından yasal yapıda değişiklikler ve eğitim kurumlarına yönelik düzenlemeler olmak üzere iki kapsamda gerçekleştirilmiştir. Vekalet savaşı mantığıyla hareket ederek küresel güçlerin Türkiye'deki temsilcisi olan FETÖ mensuplarının eğitim kurumlarından arındırılmasında, güvenlik sektörünün demokratikleştirilmesinde ve Teşkilat içerisinde kurumsal kültürün iyileştirilmesinde polis eğitiminden sorumlu kurumların dönüştürülmesi etkili olmuştur.

6638 sayılı yasa ile 2015 itibarıyla Polis Akademisinde gerçekleştirilen değişim ve dönüşümle temel olarak daha demokratik ve çoğulcu yeni bir sistemin tesisi amaçlanmıştır. 2015 yılı öncesi eski sisteme bakıldığında '*bürokratik vesayeti*' destekleyen bir yapı ile karşılaşmıştır. Eski sistemde gerek bürokratik işleyiş mekanizması gerekse eğitim mekanizması sivil bürokratik tahakküme dönüşerek, sadece adalet nosyonunu değil aynı zamanda meşru hukuki işleyişi de akamete uğratarak demokratik gelişimi deforme etmiştir. Devlet işleyişinde düzenleyici ve verimli bir rol üstlenmesi

gereken bürokratik yapı kendi içinde çözüldüğü gibi, sürekli müdahale ya da müdahale tehdidiyle devleti olduğu kadar toplumun gelişimini de sekteye uğratmıştır. Yine, küçük yaşta katı ideolojik ve hiyerarşik eğitime tabi tutulan 2015 öncesi akademi öğrencileri, resmi ideolojiyi bir araç olarak kullanarak, topluma ve seçilmiş siyasetçilere tepeden bakan bir eğitime tabi tutulmuşlardır (Çolak, 2017:80). Bürokratik vesayet sistemi demokratik gelişim önünde de ciddi engeller çıkarmıştır. 2015’de Polis Akademisi eğitim sisteminin reforma tabi tutulması sivilleşme çabasının bir ürünü olarak bürokratik oligarşinin tasfiyesinde, polislik eğitiminin daha demokratik yapıya evrilmesinde ve bilhassa polisin sivil otoritenin emrine girmesinde oldukça etkili olmuştur.

İç güvenlik paketi ile gerçekleştirilen düzenlemeler FETÖ’nün emniyet içerisindeki hücre tipi yapılanmasının tasfiyesinde ve bilhassa Polis Akademisi’nde yuvalanarak merkezden taşraya bir kanser gibi yayılan pek çok ‘virüslü hücrenin’ dezenfektasyonunda hayati öneme sahip olmuştur. Hukuk ve adalet üzerinden montaj ve dublajlarla seçilmiş hükümete karşı itibar suikastinin düzenlendiği, milletin seçtiği temsilcilere karşı saldırıların başladığı tarih olan 17-25 Aralık süreci ve yaşananlar 21. Yüzyıl Türk siyasal hayatında emniyet ve yargı eliyle yürütülen darbe girişimi olarak tarih sayfesindeki yerini almıştır. 17-25 Aralık, devlet-millet kaynaşmasının yaşandığı ve bir milletin zaferinin taçlandığı önemli bir milat olan 15 Temmuz’da, güvenlik bürokrasinin askeri kanadındaki FETÖ mensuplarınınca gerçekleştirilen darbe girişiminin ilk nüvesi olması dolayısıyla da önemlidir.

Ülkemiz güvenlik bürokrasisinde yıllarca polisi, askeri, savcılığı ve hakimi kullanarak sessiz ve derinden Türkiye’yi işgal etmeye çalışan FETÖ yapılanması 17-25 Aralık sürecinde polis akademisinden ve bağlı okullarından mezun paralel mihrakları kullanarak sözde operasyonlar yürütmüş, devlet aklını ‘FETÖ’ye karşı’ yeniden dizayn etmek istemiştir. FETÖ, 17-25 Aralık emniyet ayağı ile gerçekleştirmeye çalıştığı darbe girişiminin temellerini Polis Akademisi’nde ve bağlı okullarında atmıştır. Akademi ve bağlı okullarından mezun olarak istihbarat, organize suçlarla mücadele, terörle mücadele gibi aktif- operasyonel gücü olan yerlere atamaları yapılan FETÖ mensupları seçilmiş hükümetle düştüğü perspektif uyuşmazlığı yüzünden yalnızca hükümetten desteğini çekmekle kalmamış, aynı zamanda yolsuzlukla mücadele kalkanı arkasına saklanarak ve yargıdaki ‘abileri’nin de verdiği talimatlarla hükümeti düşürme yoluna gitmişlerdir. Akademi ve akademiye bağlı okullarda yuvalanan ihanet şebekelerince gerçekleştirilen operasyonlar, operasyonların boyutları, yasadışı fiziki ve teknik takipler, montaj ses kayıtları düşünüldüğünde söz konusu yapılanmanın ve müritle-

rinin küresel güçlerin Türkiye taşeronu olarak hareket ettiğini göstermektedir.

FETÖ'nün kendileri tanımlarken dile getirdiği 'hizmet hareketi' yapısal olarak totaliter ve müdahaleci bir öz taşımakta, 'panoptikon örgütlenme modeli' 'ni bünyesinde barındırmaktadır (Yılmaz, 2016:62) Grup içi sosyal örgütlenme modeli olan Panoptikon örgütlenme modeli devlet aygıtını hücrelere bölerek, devleti ve toplumu birer maphushane gibi gözetleme esasına dayanmaktadır. FETÖ mensupları da panoptikon modeline göre toplumu ve devleti ve burada yer alan her türlü aktörü gözetleme ve kontrol etme misyonuyla görevli kılınmıştır (Yılmaz, 2016:63). FETÖ panoptikon örgütlenme modelini esas alarak geliştirdiği ezoterik söylem aracılığıyla ikili bir dil veya hakikat oluşturarak kendi eylem pratiğini oluşturmuş ve nihai olarak örgütsel kapasitesini geliştirerek, 17-25 Aralık'da yargı ve emniyet vasıtasıyla, 15 Temmuz'da da askeri müdahale yoluyla milli iradeye dayalı seçilmiş iktidarı alaşağı ederek egemen güç olmak istemiştir.

İç güvenlik paketine bağlı olarak Polis Akademisinde ve bağlı okullarında gerçekleştirilen değişim ve dönüşümler modern devletlerde uygulanan çağdaş polis eğitim sistemine uygun bir şekilde Teşkilata yeni bir kan, yeni bir ivme kazandırmıştır. Polis Akademisi'nin yeniden yapılandırılması, yeni insan kaynağı ve eğitim stratejisi, mezunlarının büyük çoğunluğunun 15 Temmuz darbe girişimindeki kahramanca mücadelesi 6638 sayılı yasanın yasaya bağlı olarak gerçekleştirilen dönüşümün ne kadar isabetli olduğunu göstermiştir.

1. Polis Akademisi Dönüşüm Süreci

Polis Akademisi, 3201 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu kapsamında iç güvenlik bürokrasisinin ilk, orta ve üst kademe yöneticiliklerinde görev alacak rütbeli personeli yetiştirmek üzere, Polis Enstitüsü adıyla 06 Kasım 1937 yılında kurulmuştur. Kuruluşu itibari ile bir yıllık meslek içi eğitimi yüksekokulu olarak planlanan Polis Akademisi, 1940 yılında iki yıllık, 1962 yılında üç yıllık ve 1980 yılından itibaren 4 yıllık eğitim veren bir eğitim kurumuna dönüştürülmüştür. 06 Aralık 1984 tarihinde 3087 Sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile şu anki Polis Akademisi adını almıştır ve 4 yıllık lisans düzeyinde eğitim veren bir Yükseköğretim Kurumu haline getirilmiştir. 25 Nisan 2001 tarih ve 4652 sayılı kanunla üniversite anlayışıyla Polis Akademisi yeniden yapılandırılmıştır (www. pa.edu.tr).

Polis Akademisi'nin öğrenci kaynağını 2015 yılında çıkan 6638 Sayılı Kanuna kadar, Polis Koleji mezunları, sivil lise mezunları ve sivil üniversite-

teler ile eş zamanlı olarak Polis Akademisi'nde fark dersleri alan Fakülte Yüksek Okulları (FYO) öğrencileri oluşturmaktaydı. Türkiye'de 6638 Sayılı Kanun ile FETÖ yapılanmasının tekeline aldığı Polis Akademisi, dönüşüm sürecine girmiştir. FETÖ yapılanması Türkiye'de siyasal gücü ele geçirerek, ülkedeki güç dengesine doğrudan müdahale etmek için iç güvenlik bürokrasisinin temeli Polis Akademisi'ni kullanmıştır. Akademiye yönetici, öğrenci ve hoca düzeylerinde yapılan bu sistemi ortadan kaldırmak için Akademi bünyesinde yer alan Güvenlik Bilimleri Fakültesi kapatılarak, Polis Amirleri Eğitimi Merkezi kurulmuştur (6638 Sayılı Kanun, TBMM, 2015). FETÖ yapılanmasının iç güvenlik bürokrasisi içinde, devlet yerine kendisine hizmet eden devşirme yöneticileri yetiştirmiş sistemi ortadan kaldırarak, milletin okulunu gerçek sahibi olan millet için tekrar hizmete açan dönüşüm süreci ile iç güvenlik bürokrasisinin ilk, orta ve üst kademe yöneticiliklerinde görev alacak rütbeli personelin eğitim sistemi değiştirilmiştir.

Çolak'ın ifadesi ile Polis Akademisi'nin eski eğitim sistemi "*kendi ideolojisini kurgulayan farklı yapıların eline geçebilecek bir eğitim sistemiydi.*" (Sabah haber, 2015). Militarist bir algı ile toplumdan uzak ve hâkim ideoloji olan FETÖ propagandası ile polis yöneticisi yetiştiren eski eğitim sistemi, oransal olarak öğrencilerin büyük kesiminin zihinlerini, kendi kalıpları etrafında şekillendiriyordu. Demokratik bir yönetimde bu tür bir eğitim sistemi, meşru siyasi otoriteye alternatif vesayetçi ve özgür düşünemeyen bir silahlı güç yetiştirmekteydi (Al Jazeera Türk, 2015). Hayatın içinde sivil yaşamla iç içe çalışmak durumunda olan polis yöneticilerinin, toplumdan kopuk, kendilerine yüklenen kapalı ideolojik zihniyeti merkeze alarak göreve başlamaları, meşru sivil otoritenin emrinde görev yapmaları gerçeğini onlara unutturmaktaydı. Çolak'ın ifadesi ile FETÖ yapılanmasına müdahil emniyet teşkilatı ve polis akademisi mensupları kendilerini "*propagandası yapılan yüce bürokratik mekanizmanın emrinde görmekteydiler*" (<http://www.aljazeera.com.tr/al-jazeera-ozel/polis-akademisi-donusturulecek>). Polis Akademisi ve kolejinin uzun, sosyal hayattan uzak, kapalı ve içi değiştirilmiş militarist eğitim süreci, öğrencileri kendilerini yönlendiren kişilerin güdümüne hapsederek FETÖ yapılanmasının çıkarlarına hizmet eden piyonlar olarak yetiştirmekteydi.

Polis Akademisinin dönüşüm süreci içerisine girmesi büyük bir revizyonu ve eskisinden daha güçlü bir eğitim kurumunu beraberinde getirmiştir. Eski sisteme bakıldığında komiser yardımcısı olarak göreve başlayabilmek için 14 yaşından itibaren Polis Koleji'ne alınan çocukların dört yıl yatılı olarak okutulduğu, daha sonra ise kolejden mezun olan öğrencilerin bir dört yılda Güvenlik Bilimleri Fakültesinde eğitim aldığı bir süreç

söz konusuydu. 22-23 yaşına kadar toplumdan izole olan, tek tip militer bir anlayışla yetiştirilen komiser yardımcısı adayları demokratik ülkelerde görülmeyen bir eğitim sistemine sahiptiler (Bknz. Çolak, <http://www.aljazeera.com.tr/al-jazeera-ozel/polis-akademisi-donusturulecek>). Polis eğitimi ve öğretimindeki uluslararası perspektiflere bakıldığında, pek çok ülkede polis eğitiminin 4.5 ay ile 6 ay arasındaki kurslarla gerçekleştiği, amirliğe meslek içinden yükselme imkânının tanındığı bir tablo karşımıza çıkmaktadır. İtalya, İspanya, Fransa gibi ülkelerde ortalama 1 yıla yakın bir sürede polis eğitimi verilirken; Almanya, Hollanda, İskandinav ülkeleri ve Doğru Avrupa ülkelerinde ise ortalama iki sene ile üç sene arasında polislik eğitimi verilmektedir. (Çolak, <http://www.aljazeera.com.tr/al-jazeera-ozel/polis-akademisi-donusturulecek>). Dolayısıyla eski sistem oldukça gereksiz bir biçimde sekiz senelik bir eğitimle teşkilata amir kazandırmakta, bu da kapalı, lise ve üniversitede aynı okuldan mezun olmuş, ‘tek tip’ düşünen amir neslinin yetişmesine neden olmuştur. Üniversite mezunlarından seçilen, üniversite ortamını tecrübe etmiş yeni komiser yardımcısı adayları Y kuşağından gelen, sorgulayan, yeniliklere daha açık, daha çoğulcu, otoriteyi daha az kabullenen bir kuşak olarak profesyonel polisliğin temel aktörleri olacaklardır (Aslan, 2016: 24-25).

FETÖ yapılanması, kimseye kendini deşifre etme fırsatı vermemek için kendi özel hiyerarşik sistemi içerisinde ülkenin can damarları olan kurumlarda örgütlenip, adeta devlet içinde devlet kurmak niyeti ile hareket etmekteydi. Bu yapıda, Türkiye’de güç ve kuvvet merkezini ele geçirmek amacıyla mülkiye, adliye, emniyet, eğitim ve ordu gibi hayati müesseselere hâkim olmak temel ideolojydi (HSYK, 2016: 1-3). Bu ideoloji, başta emniyet ve askeri okullar olmak üzere milletin okullarını, millet aleyhine faaliyetlerde bulunacak elemanlarını yetiştirmek için aracı kurum olarak kullanıyordu. Yine aynı yapı, dini duyguları istismar ederek, güven tesis ettiği insanlardan kirli planlarını gerçekleştirmek için maddi ve manevi olarak yararlanıyordu. Bu kirli yapının 15 Temmuz gecesi milletin kendi silahlarını millete çevirmesi ve kendi öz kaynaklarımızı devlet aleyhine kullanması nasıl bir ihanet içerisinde olduğunu göstermektedir.

Türkiye’nin sosyo-kültürel ailevi yapısı üzerinden sözde dini referanslarla kamusal ve siyasal meşruiyetini sağlayan FETÖ silahlı terör örgütü, Polis Koleji ve Polis Akademisi’nin eski eğitim sürecinde, kendisine sorgusuz sadakat ilkesi çerçevesinde mistik bir otorite kurgulamıştı. Bu eğitim kurumlarını iç güvenlik bürokrasisini ele geçirmek ve buralara kendi devşirme adamlarını yerleştirmek için kullanılmaktaydı (HSYK, 2016: 1-3). Dışarıdan alınan talimatlar, okul içine itinayla yerleştirilmiş olan polis yöneticileri ve hocaların oluşturmuş oldukları farazi sistemde pervasız

bir şekilde tatbik edilmekteydi. Kamu erkinin güvenlik bürokrasisine, kamusal alanı ele geçirmek için öğrencilik dönemlerinden çalışacakları yerleri belirlenmiş kişiler hazırlanmaktaydı. Okul kurallarını kolektif olarak kendi istekleri doğrultusunda düzenleyen örgüt elemanları, kendilerinden olmayan, bu sistemin dışında kalan diğer öğrencileri baskı kurarak sindirmektedir. Psikolojik şiddet, tehdit ve disiplin soruşturmaları vasıtasıyla bu yapılanmanın dışında kalan öğrenciler sistemin dışına itilerek sessiz bırakılmaktaydı.

Polis Akademisi'nin özellikle lise kaynaklı öğrencilerinin sayısı 2006 ve daha sonraki yıllarda giderek arttırılmıştır. Bu uygulamanın temel sebebi FETÖ yapılanmasının kendi ideolojisinden olan ve kendine sorgusuz itaat edecek daha çok polis yöneticisi yetiştirmek istemesidir. Polis Akademisi'ni kazanan lise kaynaklı öğrencilerin oransal olarak büyük çoğunluğu FETÖ yapılanmasının dershanelerinden yetişmiş kişilerden oluşmaktaydı. Bu durum elbette ki tesadüfi değildir. Bu yapılanma ile ilgili olarak yürütülen adli süreçte yer alan tanık ifadeleri ve teknik araştırmalar Polis Akademisi'ne alınacak FETÖ bağlantılı öğrencilere sınav sorularının daha önceden verildiğini göstermiştir (HSYK, 2016: 14-15). Bu öğrenciler itina ile seçilerek güvenlik bürokrasisinde yer almaları için özellikle Polis Akademisi'ne yerleştiriliyordu. Bu uygulama neticesinde FETÖ yapılanmasına karşı duran ve onların kapalı sistemine katılmayan diğer öğrenciler çok daha küçük azınlıklar içerisinde sürüklenmekteydi.

FETÖ silahlı terör örgütünün gerçek yüzünün anlaşılması sonucu, bu yapıyla etkin mücadeleye başlanmasının bir parçası olan 6638 Sayılı yasa, yeni polis eğitim sistemini profesyonel, etkin ve kapsamlı bir yapıya dönüştürmüştür. Avrupa ve Amerika'da polis yöneticisi yetiştiren benzer kurumlar ve eğitim sistemleri araştırılarak, Polis Akademisi ülkemizin demokratik gelişmişlik seviyesi ile uyumlu olarak yeniden geliştirilmiştir. Polis Akademisi yetkileri arttırılarak güçlendirilmiş ve Türkiye'de polis meslek içi eğitimleri dâhil olmak üzere, tüm polis eğitimi tek çatı altında toplanarak Polis Akademisi bünyesinde bir araya getirilmiştir. Yeni sistemde ilk derece polis yöneticisi eğitimlerinde öğrenci kaynağını, hem sivil üniversite mezunu öğrenciler hem de emniyet teşkilatı mensupları oluşturmaktadır. Mesleki dinamizmi sağlamak için emniyet teşkilatı içerisinde ilk derece polis yöneticisi yetiştirmeye önem verilirken diğer taraftan hizmet edeceği toplumun ve sosyal hayatın içerisinde yetişmiş sivil üniversite mezunları Polis Amirleri Eğitimi Merkezinde (PAEM) eğitim almaktadır. 6638 Sayılı Kanuna göre, Emniyet Teşkilatının ilk derece amir ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak geliştirilen yeni sistem, 2020 yılı itibari ile Emniyet Teşkilatının kendi öz kaynaklarına yönelmesini öngörmektedir. 2020 yılı ile

birlikte, Emniyet Teşkilatının rütbeli personel ihtiyacı, meslek hiyerarşisi içerisinde yer alan personel için açılacak sınavlar ile karşılanacaktır.

Polis Akademisi bünyesindeki dönüşüm sürecinin ürünü PAEM’de sivil üniversiteden mezun öğrenciler, profesyonelce hazırlanmış ve uluslararası gündemi takip eden bir eğitim programını takip etmektedir. Öğrenciler uygulamalı dersler ile eş zamanlı olarak tezsiz yüksek lisans eğitimi alarak mezun olmaktadır. Emniyet teşkilatı içinden PAEM’i kazanan öğrenciler ise liderlik ve yöneticilik ağırlıklı teorik dersler ile birlikte uygulamalı meslek içi eğitim almaktadır. Yeni polis eğitim sisteminde öğrenciler, şeffaf, adil, kapsamlı ve devlete hizmet odaklı bir anlayışla yetiştirilmektedir. Yeni eğitim sistemi, eski sistemin 4 ve 8 yıllık eğitim programlarını dönüştürerek devlete yüklenen mali yükü de ortadan kaldırmaktadır.

2. Mülakat Görüşmelerinin Değerlendirilmesi

Derinlemesine mülakat görüşmeleri için, Polis Koleji ve Polis Akademisi’nde eğitim gören mezun olan ve halen Emniyet Teşkilatı bünyesinde komiser veya komiser yardımcısı rütbesinde çalışmakta olan 20 kişi ile görüşülmüştür. Görüşülen kişiler Ankara veya Bursa Polis Kolejlerinden birinde ve Polis Akademisi’nde eğitim görmüşlerdir. Bu kişiler EGM’nin farklı birimlerinde mesleklerine devam etmektedirler.

Görüşülen kişilerden 4’ü ailesinin, 1’i öğretmenin, 15’i de kendi isteği ile polis kolejinin tercih edilme sebepleri olarak:

- Ailevi ekonomik durum
- Vatan, millet ve bayrak sevgisi
- Ailede bulunana emniyet mensuplarının etkisi
- Silah ve üniforma sevgisi, gösterilmiştir.

Görüşülen kişilerin tamamı Polis Koleji’ndeki eğitim hayatları öncesinde başarı durumlarının çok iyi olduğunu, kendi okullarında, il ve ilçelerinde yapılan deneme sınavlarında derece yaptıklarını ve Polis Kolejinin tercih etmemeleri durumunda yüksek puanlı bir Fen ya da Anadolu lisesine gidebileceklerini belirtmişlerdir.

Görüşülen kişilerden 14’ü disiplin yönünden ceza puanı aldığını, 6’sı de ceza puanı almadığını belirtmiştir. Görüşme yapılan kişilerin hepsi, özellikle Polis Akademisi’nde FETÖ yapılanmasına mensup olmadıkları için, son derece titiz ve dikkatli olmaları gerektiğini belirtmişlerdir. Çünkü ya-

pacakları en küçük ve basit hatalarda disiplin yönünden yüksek ceza puanı alma risklerinin olduğunu söylemişlerdir. Disiplin cezaları genel olarak; sigara içmek, yatakhane düzenine aykırı hareket etmek, içtimalara geç kalmak, derse geç kalmak, kılık kıyafet düzenine uymamak, nöbet talimatına uymamak gibi sebeplerden dolayı verilmiştir.

Görüşülen emniyet mensuplarından 2'si Polis Akademisi'nin kamp döneminde fiziksel şiddet gördüğünü söylerken, 18 kişi Polis Koleji ve Polis Akademisi'nde vücut bütünlüklerine yönelik, dayak şeklinde fiziksel şiddet görmediklerini söylemiştir. Ayrıca 20 kişinin tamamı psikolojik şiddet mağduru olduklarını belirtmiştir. Hiyerarşik olarak amirleri tarafından görüşme yapılan kişilere uygulanan şiddet olayları şu şekildedir:

- Hiddetli bir şekilde gereksiz yere azarlamak
- Onur kırıcı hareketlerde bulunmak: İçtimalarda bütün öğrencilerin önünde bağırarak rencide etmek.
- Hakaret etmek: Argo kelimeler kullanmak ve “*Senden polis amiri olmaz*”, “*Sana gütmek için koyun bile verilmez*” vb. söylemlerde bulunmak
- Devre kaybettirmek
- Ötekileştirmek: İçtimalarda öğrencilere “*siz bunlar gibi olmayın*” vb. söylemlerde bulunmak
- Sürekli ceza nöbetleri ile uykusuz bırakmak
- Hafta sonu izinlerinde okuldan dışarı çıkarmamak
- Gece uykudan uyandırıp, esas duruşta bekletmek
- Tehdit etmek: “*Bu okulu sana dar edeceğim, bitiremeyeceksin*”, “*Seni bu okuldan attıracağım*” vb. söylemlerde bulunmak

Görüşme yapılan kişilerin tamamı Polis Koleji ve Polis Akademisi'nde ayrımcılığa uğradıklarını belirtmişler ve kendilerine uygulanan farklı muamelenin nedenini FETÖ yapılanmasına dâhil olmamaları olarak ifade etmişlerdir. Görüşme yapılan kişilerin ifade ettikleri farklı muamelenin sınıflandırması şu şekildedir:

- Sosyal kulüplere alınmamak
- Spor branşlarından dışlanmak
- Okul içinde sorumluluk verilmemesi
- Bazı öğrenciler amirleri ve hocaları ile çok yakın iletişim kurarken, bazılarının iletişimi kuramaması

- Okul kurallarına yönelik hatalardan dolayı bazı öğrenciler korunurken ve haklarında hiçbir cezai işlem uygulanmazken, FETÖ mensubu olmayanların ise cezalandırılması
- Sürekli aynı öğrenciler üzerinde kılık kıyafet kontrolü yapılması
- Hastaneye gitmek dâhil olmak üzere izin alma konusunda bazı öğrenciler sorun yaşarken, bazılarının kolaylıkla izin alabilmesi
- Bazı öğrencilerin hatalarından dolayı, içtimalarda bütün öğrenciler önünde hedef gösterilerek azarlanması

Görüşme yapılan kişilerin 16'sı Polis Kolejindeki öğrenimleri sırasında FETÖ yapılanması hakkında bilgi sahibi olmadıklarını fakat gruplaşmalardan şüphelendiklerini, 4'ü ise FETÖ yapılanması hakkında bilgi sahibi olduğunu ifade etmiştir. Görüşme yapılan kişilerin tamamı Polis Akademisi'ndeki öğrencilikleri döneminde FETÖ yapılanması hakkında bilgi sahibi olduklarını ve bu yüzden kendilerine yönelik baskı yapıldığını ve ötekileştirildiklerini belirtmişlerdir. Mülakat yapılan kişiler amirleri tarafından kendilerine yönelik yapılan baskıyı şu örnek olaylarla ifade etmiştir:

- Görüşme yapılan kişilerden birisi, disiplin puanı fazla olmasından dolayı okuldan atılan yakın arkadaşının eşyalarını toplamasına yardım ederken, şu an ihraç olmuş bir sınıf komiserinin yanına gelerek “*şimdi sıra sende*” dediğini; yine aynı öğrenci disiplin cezası almasının ardından, şu an ihraç olmuş bir devre amirinin “*sana bu okulu dar edeceğim*”, dediğini ifade etmiştir.
- Bir kişi, Polis Akademisi'nde bir gün sabah namazını diğer üç arkadaşı ile birlikte, havaların soğuk olması ve mescidin yurt binasından uzak olmasından dolayı yurdun çamaşır kurutma odasında kıldıklarını ve günün nöbetçi komiserinin kendilerini gördüğünü, bu olay üzerine nöbetçi komiserin, kendi isimlerini not ederek yanlarından ayrıldığını belirtmiştir. Daha sonra isimleri alınan bu kişiler hakkında yatakhane talimatına uymamaktan disiplin soruşturması açılmış ve bu kişiler hem hafta sonu izinsizliği hem de disiplin yönünden ceza puanı almışlardır. Mülakat yapılan kişi bu durumun sebebinin şu şekilde açıklamıştır:

Öğrenciliğimiz döneminde bu yapılanmaya mensup kişiler açıktan namaz kılmazlar ve kendilerine ima yoluyla namaz kılmaları gerektiği söylenirdi. Bu yapılanma kendisini bu şekilde gizlerlerdi. Bizim açıktan namaz kılmamız kendilerinden olmadığını gösteriyordu ve bizi disiplin soruşturmasıyla yıldırmaya çalışıyorlardı.

- Bir kişi, Polis Akademisi'ndeki öğrenciliği döneminde bir gün, hasta olduğunu, böbrek taşı düşürdüğünü ve hastaneye gitmek istediğini komiserine söylediği halde bekletildiğini ifade etmiştir.
- Bir kişi, Polis Akademisi'nde diğer arkadaşları bir dersi kolaylıkla geçerken kendisinin üç sene alttan aldığını, artık kitabı ezberleyip, sorulara tam cevaplar vermesine karşın sınavdan 19-20 gibi notlar aldığını ve sonunda bilinçli olarak devre kaybettirildiğini ifade etmiştir.
- Bir kişi, arkadaşlarının mescitte montlarını askıda unutmaktan ve dolaplarında seccade bulundurmaktan dolayı kendilerine yönelik kasıtlı disiplin soruşturması açıldığını ve disiplin cezası aldıklarını ifade etmiştir.

Görüşülen kişilerin tamamı 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında Polis Koleji ve Polis Akademisi'nde kendilerine karşı psikolojik şiddette bulunan ve ayrımcılık yapan amirlerinin ihraç edildiğini ya da tutuklandığını ifade etmişlerdir.

Sonuç

Polis Koleji ve Polis Akademisi, Türkiye'nin iç güvenlik bürokrasisine ilk, orta ve üst kademe yöneticiler yetiştiren eğitim kurumları olması nedeniyle ihmal edilemeyecek ve başkalarının güdümüne bırakılamayacak kadar önemlidir. 2013 yılından itibaren Türkiye'de yaşanan menfur olaylarda bu eğitim kurumlarında yetişenlerin aktif olarak yer alması ve devletin aleyhine faaliyetlerde bulunmaları, bu eğitim kurumların ihmal edilmemesi gerektiği gerçeğini doğrulamaktadır. Bu eğitim kurumlarında dönüşüm öncesinde, FETÖ yapılanması kendi yapılarına dâhil olmayan azınlık kesim üzerinde ayrımcılık ve psikolojik şiddet faaliyetleri ile baskı kurmakta ve sistem dışına iterek yalnız bırakma politikaları izlemekteydi. Yapılanma içerisinde yer alanlar ise ideolojik olarak kurgulanarak, zamanı geldiğinde devlet aleyhine faaliyetlerde bulunmaktan çekinmeyecek kişilikler olarak yetiştiriliyordu.

FETÖ yapılanması, amacına ulaşmak amacıyla her yolu denemekte ve istediği sonuçlara ulaşmak için illegal veya etik kaidelere aykırı demeden her yolu mubah olarak görmektedir. Yetiştirdiği öğrencilere dini referanslar altında propagandalar yaparak, uygulamalardan rahatsız olanları tehdit ederek, yaptıkları eylemleri uydurma delil ve söylentilerle doğru göstererek, kendi ülkesinde ve devletinde yandaşlarının hain planlar üzerinde

hareket etmesini sağlıyordu. Bu yapı, mistik otoritesini kullanarak, hukuk ve ahlak dışı eylemlerini, sadakat ilkesi çerçevesinde eğitilmiş militanları vasıtasıyla kolaylıkla yerine getiriyordu.

Milli güvenliğe, temel insan hak ve hürriyetlerine karşı ağır saldırılar düzenleyen bu yapı, iç güvenlik yönetiminde yer alacak yöneticileri Polis Akademisi ve Polis Koleji'nde kendi istediği doktrinler etrafında şekillendirme gücünü 6638 Sayılı Kanun ile birlikte iç güvenlik bürokrasisinde yaşanan değişim sonucu kaybetmiştir. Ülke olarak, milleti ve onun çıkarlarını önceleyen, hizmet ettiği devlet hiyerarşisinden başka bir hiyerarşi tanımayan Emniyet Teşkilatı mensuplarına ihtiyacımız vardır. Bu ihtiyaçtan hareketle, yeni polis eğitim sistemi Polis Akademisi ve akademiye bağlı 38 okul aracılığıyla yerine getirmesi gereken talimatları sadece devletinden alan, seçilmiş siyasal otorite dışında hiçbir yapılanmadan emir almayan ve milletine hizmet eden güvenlik güçlerinin yetiştirilmesine vesile olan milletin okuluna dönüşü resmetmektedir. *“Polis Akademisi milletin kurumudur, devletin kurumudur ve sadece onlara mükellef insanlar yetiştirmekle görevlidir”* (Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin Yeni Güvenlik Konsepti).

Kaynakça

- Al Jazeera Türk (2015), “Polis Akademisi Dönüştürülecek” (E.T: 06.11.2016, [Http://Www.Aljazeera.Com.Tr/Al-Jazeera-Ozel/Polis-Akademisi-Donusturulecek](http://www.aljazeera.com.tr/al-jazeera-ozel-polis-akademisi-donusturulecek)).
- Aslan, Ömer (2016). “Türkiye’de Güvenlik Sektörünün Dönüşümü Polisliğin Yeniden Yapılandırılması”. Utgam Analiz. Mayıs. Ankara.
- Çolak, Yılmaz (2017). “*Emniyet Teşkilatındaki Demokratik Dönüşüm: Polis Akademisi Örneği*”. İçinden: Güvenlik Bürokrasisinin Demokratik Denetimi Hükümet Sistemine İlişkin Anayasa Değişikliği. Liberal Düşünce. Yıl:22. Sayı:85. Ankara
- Çolak, Yılmaz, (E.T. 24.01.2017: [Http://Www.Aljazeera.Com.Tr/Al-Jazeera-Ozel/Polis-Akademisi-Donusturulecek](http://www.aljazeera.com.tr/al-jazeera-ozel-polis-akademisi-donusturulecek)).
- Erdoğan, Tayyip, ‘Türkiye’nin Yeni Güvenlik Konsepti Konferansı’, Cumhurbaşkanlığı (E.T: 26.01.2017, [Https://Www.Tccb.Gov.Tr/Konusmalar/353/61114/Turkiyenin-Yeni-Guvenlik-Konsepti-Konferansinda-Yaptiklari-Konusma.Html](https://www.tccb.gov.tr/konusmalar/353/61114/turkiyenin-yeni-guvenlik-konsepti-konferansinda-yaptiklari-konusma.html)).
- Hsyk (2016), Genel Kurul Kararı, Karar No:2016/426, Tutanak No: 17, (E.T. 08.12.2016, [Http://Www.Hsyk.Gov.Tr/Eklentiler/Files/Karar.Pdf](http://www.hsyk.gov.tr/eklentiler/files/karar.pdf)).
- Merkez Strateji Enstitüsü, (E.T. 24.12.2016, [Http://Merkezstrateji.Com/Analiz/Donemsel-Stratejik-Degerlendirmeler/21-Yuzyilda-Ulusal-Guvenlik-Kavraminin-Ve-Guvenlik-Burokrasisinin-Donusumu](http://merkezstrateji.com/analiz/donemsel-stratejik-degerlendirmeler/21-yuzyilda-ulusal-guvenlik-kavraminin-ve-guvenlik-burokrasisinin-donusumu)).
- Polis Akademisi Başkanlığı, Resmi İnternet Sitesi (E.T: 06.11.2016, [Https://Www.Pa.Edu.Tr/Default.aspx?page=Genelbilgitarihce](https://www.pa.edu.tr/default.aspx?page=genelbilgitarihce)).
- Sabah Haber (2015), “Polis Akademisinde Yeni Dönem”, (E.T. 15.11.2016, [Http://Www.Sabah.Com.Tr/Gundem/2015/06/22/Polis-Akademisinde-Yeni-Donem](http://www.sabah.com.tr/gundem/2015/06/22/polis-akademisinde-yeni-donem))
- Tbmm, (E.T: 14.12.2016, [Https://Www.Tbmm.Gov.Tr/Kanunlar/K6638.Html](https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k6638.html))
- 6638 Sayılı PvsK, Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Tbmm, (E.T: 06.11.2016)
- Yılmaz, Alim (2016). “15 Temmuz Sivil Demokrasi Direnişi: Demokrasiyi Yeniden Kurmak”. İçinden: 15 Temmuz’un Işığında Türkiye. Muhafazakar Düşünce. Kadim. Yıl:13. Sayı:49.